Dinamici ale producției editoriale a romanului românesc între 1965 și 1989

Denisa BUD

Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, Facultatea de Litere
Babeș Bolyai University, Cluj-Napoca, Faculty of Letters
Personal e-mail: denisa.bud17@yahoo.ro

THE DYNAMICS OF BOOK PRODUCTION OF THE ROMANIAN NOVEL BETWEEN 1965 AND 1989

Abstract: : The present paper aims to provide an overview of the evolution of the Romanian novel from the publication perspective between 1965-1989. Through the employed methodology, the quantitative analysis, it will be observed in which measure the events and the regulations from the political system influence the dynamic of the Romanian novel production. In addition to this, it will be observing the geographical distribution of the publishing houses and the modifications which appears about their editorial hierarchy as a consequence of the newly implemented rules of the political system.
Keywords: editorial production, romanian literature, communism, macroanalyse, romanian novel.

Citation suggestion: Bud, Denisa. „Dinamici ale producției editoriale a romanului românesc între 1965 și 1989”. *Transilvania*, no. 3 (2022): 41-47.
https://doi.org/10.51391/trva.2022.03.05.

În spațiul românesc, perioada postbelică este cel mai adesea definită prin intermediul raportului dintre politic și cultural, având în vedere regimul instaurat și modificările care se impun odată cu acesta. Astfel, evoluția literaturii este influențată de schimbările politice. Parcursul acesteia din etapa regimului comunist și transformările determinate de direcțiile politice au fost abordate în volume de referință ale domeniului – Ioana Macrea Toma, *Privilighenția: instituții literare în comunismul românesc*, Sanda Cordoș, *Literatura între revoluție și reacțiune*, Liviu Malița, *Literatura eretică. Texte cenzurate politic între 1949 și 1977*[1]. Una dintre structurile semnificative ale sistemului literar postbelic este cea a editurilor, mai exact, articolul de față va chestiona în ce măsură dinamica producției editoriale a fost influențată de transformările impuse de partid spațiului literar. În volumul său, Ioana Macrea Toma discută chiar despre o „reconstituire a peisajului editorial prin urmărirea în paralel a metamorfozelor instituționale cu fluxurile cantitative de carte.”[2]

În aceeași direcție, articolul își propune formarea unei imagini de ansamblu care să pună în evidență producția editorială a romanului românesc între 1965 și 1989 din perspectiva macroanalizei, metodă propusă de cercetători ca Franco Moretti, Matthew L. Jockers sau Katherine Bode, prin intermediul căreia modificările produse de-a lungul timpului vor fi clar evidențiate. Se va urmări în ce măsură schimbările care au survenit la nivel politic influențează publicarea romanelor, care sunt editurile predominante și în ce măsură se modifică ierarhia în cele două etape ale comunismului ceaușist. Așa cum subliniază și Katherine Bode în cartea sa, prin intermediul unor astfel de metodologii, accentul este pus pe „literatura ca sistem” și nu ca „o colecție de texte individuale”, ceea ce permite o cercetare a sistemului din diferite unghiuri – a industriei publicării, a receptării literaturii de-a lungul istoriei sau chiar examinarea transformărilor la nivelul formelor literare[3]. În cazul de față, aceste direcții contribuie la constituirea unei perspective mai clare a dinamicii câmpului literar românesc din perioada postbelică. Ba mai mult, consider că o analiză de acest fel, prin intermediul datelor indexate, are rolul de a completa studiile cu privire la contextul publicării romanelor în cadrul editurilor într-o epocă totalitară și de a oferi o imagine mai clară asupra modificărilor care survin odată cu schimbarea etapelor regimului și, bineînțeles, a regulilor pe care sistemul cenzorial le introduce. Cercetarea este realizată pe baza informațiilor referitoare la publicarea romanelor în volum oferite de *Dicționarul cronologic al romanului românesc de la*

origini până în 1989[4]. Am utilizat acest instrument deoarece, prin structura sa, oferă datele necesare pentru o cercetare de acest fel.

Literatura română postbelică prezintă, chiar dacă se află sub influența unui regim totalitar, un procent mare de romane comparativ cu perioadele anterioare. Andrei Terian pune în evidență, de pildă, într-unul dintre articolele sale, procesul prin care trec proza românească și cea tradusă, având în vedere și anii comunismului. Astfel, acesta discută despre stabilizarea prozei autohtone odată cu aparenta liberalizare din 1965 și accentuează procentul ridicat pe care romanul românesc îl indică în 1971, în ciuda programului *Tezelor din iulie*[5]. Astfel, în cazul producției de roman românesc dintre 1965 și 1989 se pot observa schimbări provocate de evenimentele politice care au loc, de aceea, trebuie observată evoluția acesteia în cele trei etape.[6] Următoarea secțiune a articolului se va concentra pe dinamica producției de roman la nivel editorial. Cele trei etape, 1965-1970, 1971-1979, 1980-1989 vor fi discutate, mai întâi, separat pentru că, odată cu evenimentele politice, se remarcă modificări și în spațiul literar prin intermediul sistemului cenzorial care se schimbă pe parcurs și, așa cum accentuează Liviu Malița în cartea sa, „principiile cenzurii au fost aplicate, de la un deceniu la altul, în nuanțe, grade, și combinații variabile, fie concomitent, fie alternativ, într-un mod specific, diferitelor perioade de activitate a atotputernicei instituții. Comportamentul ei a variat în funcție de direcțiile și de directivele Puterii, în permanentă schimbare și, implicit, de dinamica literaturii”[7].

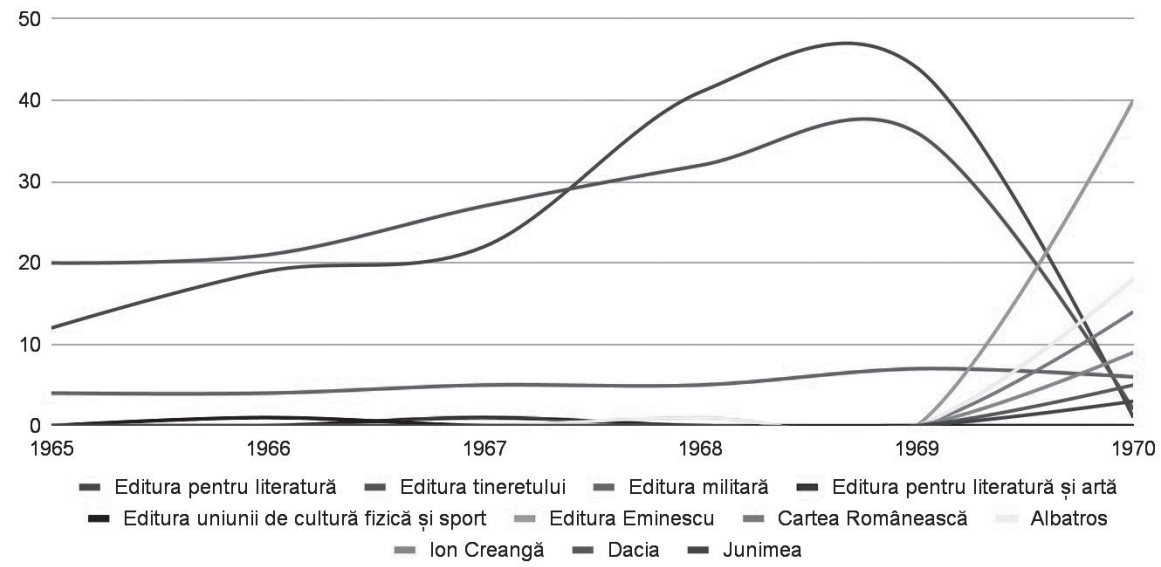

Figura 1. Dinamica producției editoriale între 1965 și 1970.

Anii 1965-1970, odată cu preluarea puterii de către Nicolae Ceaușescu, coincid cu perioada relativei liberalizări – „etapa liberalizării perverse”, cum o numește istoricul literar Ion Simuț[8] - văzuți de critica literară ca o perioadă favorabilă pentru literatură[9]. În acest interval de timp, editurile care au cele mai ridicate cifre sunt Editura pentru Literatură și cea a Tineretului. Un număr mult mai scăzut este semnalat de Editura Militară, înregistrând abia un sfert, pentru întregul interval, comparativ cu celelalte două. În schimb, Editura pentru Literatură și Artă și Editura Uniunii de cultură fizică și sport publică câte un singur roman în întreaga perioadă. Așa cum se poate observa din graficul de față, câteva modificări se produc în 1970 când apar câteva edituri noi. Istoricii literari discută chiar despre o restructurare a sistemului editorial în 1969, astfel, afirmă Ion Simuț, Editura Tineretului „este continuată de Albatros (literatură pentru tineret) și Editura Ion Creangă (literatură pentru copii)”[10]. Tiberiu Avramescu susține, în aceeași direcție, că „sistemul editorial a fost «reorganizat» după o practică obișnuită atunci, în această manevră diabolică Editura pentru literatură dispărând, pur și simplu, iar moștenirea ei fiind preluată de editurile nou înființate: Minerva (literatură română clasică și «Biblioteca pentru toți»), Eminescu (literatură română contemporană) și Kriterion (literatură în limbile minorităților naționale)[11]. Dintre editurile nou formate, cel mai ridicat procent este înregistrat de editura Eminescu, publicând 40 de texte de proză încă din primul an – 1970, urmată, cu o cifră mai scăzută, de Albatros și Cartea Românească.

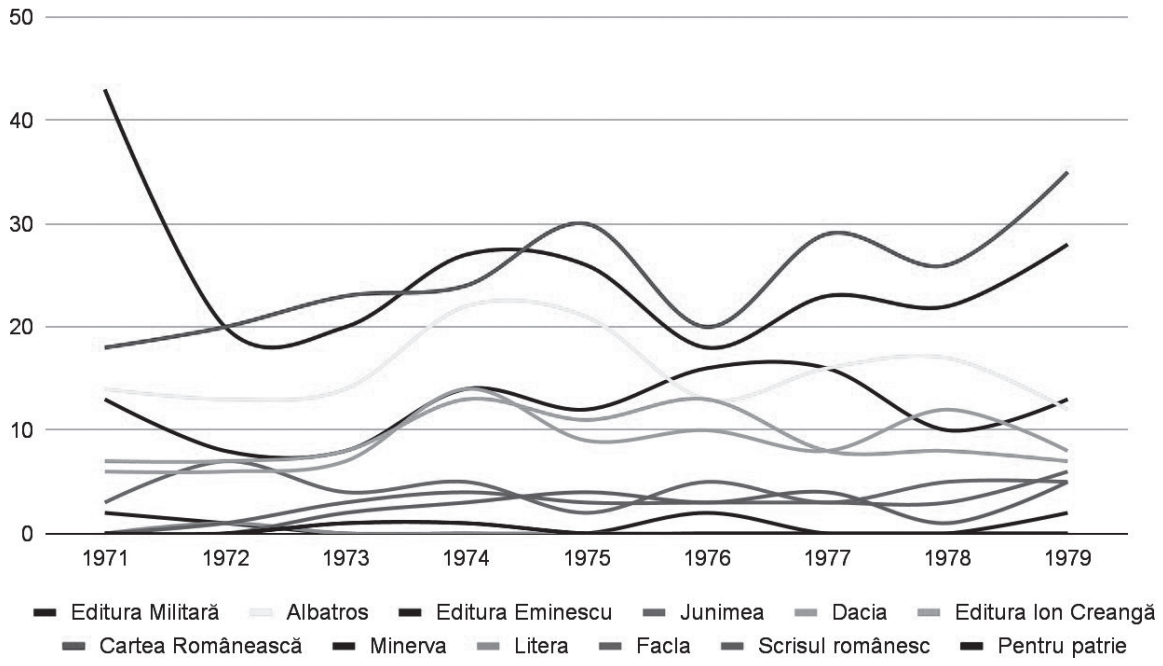

Figura 2. Dinamica producției editoriale între 1971 și 1979.

Având în vedere regulile pe care programul *Tezelor din iulie* 1971 le impune în sistemul literar, această perioadă este percepută, mai întâi, ca o etapă a reaplicării normelor dogmatice a anilor '50 în care „instituția cenzurii se schimbă, cu scopul de a recupera concesiile pe care fusese silită să le facă în perioada de liberalism politic"[12]. În ciuda regulilor impuse, din punct de vedere cantitativ, e o perioadă cu un procent ridicat de romane. Astfel, Figura 2 pune în evidență producția editorială începând cu 1971 când se produc modificări în plan politic, odată cu implementarea *Tezelor din iulie* care influențează și sistemul literar propunând o restructurare a acestuia. Chiar dacă e o perioadă mai îndelungată, comparativ cu primul interval discutat, se remarcă câteva edituri principale ale perioadei, dintre cele nou formate, precum Editura Eminescu cu cea mai ridicată cifră, urmată de Cartea Românească – care este văzută de Ion Simuț ca „unul dintre pilonii unei contraputeri față de ideologia oficială"[13], Albatros și Editura Militară. Un număr semnificativ este semnalat și de editurile Dacia și Ion Creangă, prima fiind o editură regională, cu sediul la Cluj-Napoca. Pe de altă parte, cele mai scăzute valori se pot observa în cazul editurii Minerva (7 volume pentru întreaga perioadă) care, așa cum afirmă Simuț, „este specializată în editarea clasicilor și valorificarea moștenirii literare"[14] și în cel al editurilor Pentru patrie (2 volume), respectiv Litera (1 volum). Ceea ce se observă, prin raportare la cele două grafice, este faptul că în prima etapă principalele edituri sunt Editura pentru Literatură și Editura Tineretului, la care apar și romanele consacrate din această perioadă precum *Francisca,* Nicolae Breban, 1965 (E.P.L), *Vestibulul*, Alexandru Ivasiuc, 1967 (E.P.L), *Intrusul*, Marin Preda, 1968 (E.P.L), *Principele*, Eugen Barbu, 1969 (E.T.), *F,* Dumitru Radu Popescu, 1969 (E.T.). În cazul anilor 1971-1979, după reorganizarea editorială, la Editura Eminescu și Cartea Românească, care au cele mai mari valori numerice, apar texte de proză precum *Marele singuratic* (Marin Preda, 1972, Cartea Românească), *Îngerul de gips* (Nicolae Breban, 1973, Cartea Românească), *Vânătoare regală* (Dumitru Radu Popescu, 1973, Eminescu), *Țara îndepărtată* (George Bălăiță, 1975, Eminescu). Spre finalul deceniului, au loc câteva modificări la nivel politic care au ca țintă producția de carte, mai exact, în 1977 este desființată instituția cenzurii, însă, cum susține și Liliana Corobca, „despre «desființarea cenzurii» nu putem vorbi decât în sens figurat; insituția DGPT s-a desființat, într-adevăr, însă mecanismul general al cenzurii era deja bine consolidat și s-a putut dispensa de serviciile unui organ care, după 28 de ani de existență, își îndeplinise misiunea"[15], astfel, se transformă într-o cenzură neoficială ce are un impact mai puternic. Așa cum arată și Figura 2, dacă în 1976, edițiile aflate pe primele locuri (Eminescu, Cartea Românească, Albatros) – din punct de vedere cantitativ – indică o scădere a numărului de romane publicate, în 1977, an în care se modifică modul de funcționare al cenzurii, procentul este în creștere până la finalul deceniului. Prin urmare, în ciuda represiunilor implementate în urma *Tezelor din iulie*, se evidențiază o anumită autonomie a sistemului literar și, în același timp, încercarea de a publica romane reprezentative – care vor deveni în timp texte de referință– ale unor autori cu statut semnificativ în sistemul literar, care să contribuie la dezvoltarea capitalului cultural și la formarea unei literaturi ce încearcă să treacă dincolo de latura ideologică. Referitor la scriitorii cu statut important în domeniul editorial, unul dintre cele mai însemnate exemple

este cazul lui Marin Preda, aflat în funcție de director al Cărții Românești în anii '70, care susține păstrarea unui filon autenticist al romanului și publicarea unor texte de referință, așa cum s-a precizat și mai sus.

Perioada anilor '80 este văzută de istoricii și criticii literari ca o perioadă dificilă din punct de vedere cultural și literar, având în vedere schimbările care se produc. Instituția cenzurii este desființată oficial în 1977, dar, așa cum s-a specificat, se formează una neoficială cu un impact și, implicit, cu un control mult mai puternic: „Cenzura – dominată de interesele politice – devenise, după 1975, și îndeosebi, în anii '80, mult mai restrictivă"[16], însă scriitorii încearcă să păstreze un filon autonomist al literaturii și, așa cum observă și Magdalena Răduță, „la începutul ultimului deceniu comunist, practicarea unei literaturi dezangajate pentru a deturna constrângerile ideologice se întâmpla simultan cu eforturile de conservare a autonomiei profesionale și instituționale, valorile estetismului stând alături de cele ale unei profesionalizări a scriitorului care să-i garanteze autonomia creatoare"[17]. Astfel, deceniul 9 oferă o imagine complexă a romanului românesc din mai multe perspective: formarea unor grupări literare care susțin crearea unei literaturi adaptate la modelul occidental și apariția unor romane care devin puncte de referință în sistemul literar, provocând dezbateri și o receptare foarte ridicată. La nivel cantitativ, aceasta e o etapă complexă a romanului românesc din perioada comunistă deoarece în primii ani ai deceniului 9 este indicată o creștere a textelor, în schimb, în a doua parte a etapei, odată cu căderea regimului, valoarea numerică a textelor este în scădere. Având această imagine a contextului în care apar romanele anilor '80, graficele următoare vor ilustra dinamica producției editoriale.

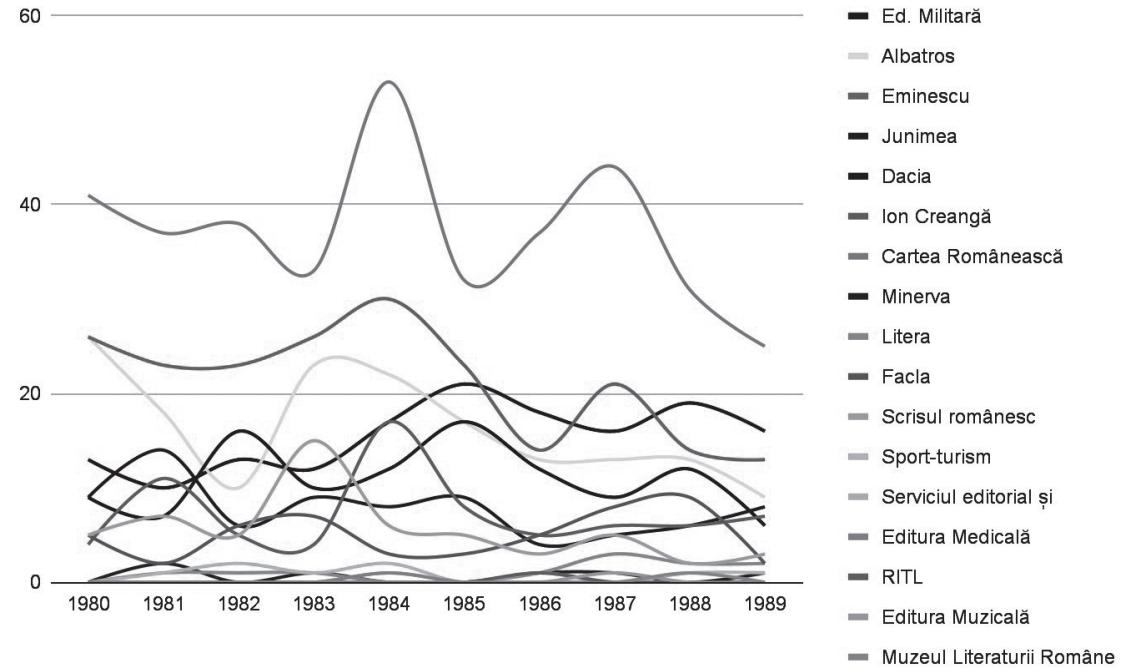

Figura 3. Dinamica producției editoriale între 1980 și 1989.

Sistemul editorial este unul mai complex, numărul editurilor din această perioadă fiind mai ridicat. Așa cum expune Figura 3 și conform studiului lui Andrei Terian, 1984 este anul cu cele mai multe publicații din punct de vedere cantitativ și, afirmă criticul literar, e anul apariției unor texte importante – *Drumul la zid*, Nicolae Breban; *Refugii*, Augustin Buzura – dar care nu reprezintă „vârfurile" romanului din perioada postbelică[18]. Există câteva edituri care se plasează în „vârful" sistemului editorial al anilor '80 în ceea ce privește publicarea de romane, astfel că cel mai mare procent aparține editurii Cartea Românească (371 de texte publicate), urmată de Editura Eminescu (213) care, odată cu apariția sa în spațiul literar, era plasată pe primul loc, însă, așa cum se poate observa din graficul 4, situația se schimbă în deceniul 9 când, din punct de vedere cantitativ, aceasta se află pe a doua poziție. Valori ridicate indică și Albatros (164), dar și Editura Militară (155), la fel ca în anii '70. În schimb, edituriile care publică un număr mic de romane în toată perioadă sunt Litera (11), Minerva (6) – în cazul celor două este întâlnită aceeași situație a unui proces slab de publicare ca în deceniul 8 – și Editura de Sport-Turism (9). Așa cum am precizat și mai sus, conform *DCRR-1*, apar câteva edituri noi – Editura Medicală, Editura Muzicală, Editura Muzeului Literaturii Române, Serviciul editorial și cinematografic, Editura Academiei Republicii Socialiste România – ce publică câte un singur roman pentru întregul interval, astfel că nivelul relevanței acestora în analiza sistemului editorial din perioada comunistă este foarte scăzut. Două dintre edituriile cu cele mai ridicate cifre, Cartea Românească și Eminescu ating câteva vârfuri, la nivel cantitativ, pe parcursul anilor '80, mai exact, în 1984, anul în

care se publică cele mai multe romane. În ceea ce privește Cartea Românească, aceasta prezintă o valoare numerică ridicată și în 1987, an care coincide cu publicarea romanului lui Constantin Țoiu, *Căderea în lume.*

Astfel, așa cum s-a demonstrat și în cazul anilor '70, editurile principale tipăresc romanele de referință ale perioadei, prin urmare, la Eminescu, apare *Obligado* (1984) al lui Constantin Țoiu, la Cartea Românească – *Don Juan* (1981), Cartea Românească, Augustin Buzura, *Vocile nopții* (1980) și cel mai receptat roman al anilor '80 – *Cel mai iubit dintre pământeni* (1980). Pe baza ultimelor două grafice, se disting în sistemul editorial românesc din deceniile 8-9 câteva edituri principale (Cartea Românească, Eminescu, Albatros) care, prin publicarea textelor anumitor autori ca Marin Preda, Nicolae Breban, Augustin Buzura, Constantin Țoiu – ce ocupă poziții semnificative în sistemul literar al perioadei – dobândesc un anumit capital cultural și contribuie, într-o anumită măsură, la formarea unei literaturi independente față de influența ideologicului.

Un alt aspect important în cercetarea sistemului editorial românesc din perioada comunismului este configurarea geografică a editurilor și raportul dintre centru și periferie. Într-un articol colectiv rezultat în urma proiectului de digitalizare a romanului românesc, cercetători de referință din spațiul românesc actual subliniază că „în timp ce în epoca precedentă o varietate oricât de timidă caracteriza locurile publicării (București – 74%, Brașov – 11%, Craiova – 4%, Iași – 2,5 %, Cluj – 2%, Sibiu – 1,2%, alte orașe – 8%), în primele trei decenii ale secolului XX Bucureștiul domină cu peste 88% din producția editorială totală, urmat la o distanță imensă de Iași – 2,2 %, Craiova – 2%, Cluj – 1%, Chișinău și Galați – 1%"[19], însă situația nu e diferită nici în a doua parte a secolului XX: activitatea editorială poziționată în București domină cu 80,2%, în timp ce în orașele din provincie, cea mai ridicată valoare se observă în Cluj-Napoca (Dacia) cu 8,2%, urmat de Iași (Junimea) cu 5,1% iar Timișoara (Facla) - 3,2% și Craiova (Scrisul românesc) - 3,3% au cele mai scăzute procente[20].

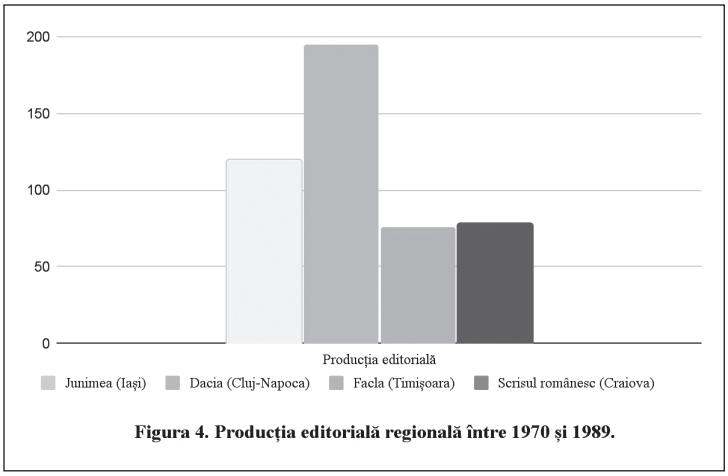

Figura 4. Producția editorială regională între 1970 și 1989.

Figura 4 expune producția editurilor din provincie formate după 1969 tocmai pentru că în perioada comunistă raportul dintre activitatea centrală, desfășurată în București, și cea regională, derulată în celelalte orașe, este unul important. Cum demonstrează și graficul, activitatea editorială cea mai ridicată, la nivel regional, se desfășoară la editura Dacia unde apar romane ca *Absenții* și *Orgolii* ale lui Augustin Buzura (1970, respectiv 1977), *Cei doi din dreptul Țebei sau cu fața la pădure* (1973), Dumitru Radu Popescu, urmată de Junimea care publică romane precum *Bunavestire* (1977) al lui Nicolae Breban. Spre deosebire de cele două, Facla și Scrisul românesc înregistrează cele mai mici valori.

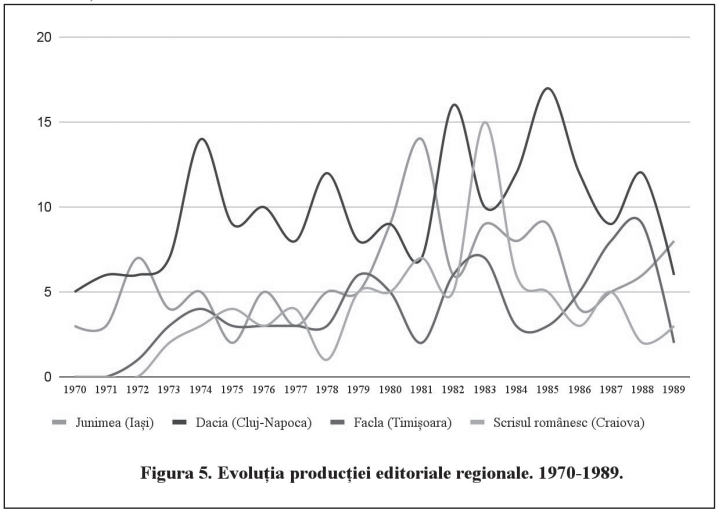

Figura 5. Evoluția producției editoriale regionale. 1970-1989.

Așa cum se poate vedea în graficul de față, Dacia este editura dominantă, însă există câteva fluctuații, astfel că în 1981 cifra cea mai mare este indicată de Junimea și în 1983 de Scrisul românesc, chiar dacă editura din Craiova publică un număr foarte mic de romane în întreaga perioada comunistă. Totodată, în 1989, Junimea și Scrisul românesc sunt pe o treaptă ascendentă, în timp ce Dacia și Facla sunt în scădere. Prin urmare, se poate observa faptul că dinamica producției este într-o permanentă schimbare ce evidențiază încercarea membrilor din aceste edituri de a publica și a contribui la formarea unui câmp literar care să nu fie concentrat doar în jurul capitalei.

Pe baza informațiilor oferite de *DCRR-1* referitoare la procesul editorial, se remarcă încă câteva elemente importante, iar unul dintre acestea este o tendință a edituri-lor de a publica anumite subgenuri literare[21]. Pentru a configura tendința edituri-lor de a publica anumite categorii de romane, vom utiliza conceptul de subgen. Având în vedere că *DCRR-1* este printre singurele instrumente care pot fi utilizate pentru a efectua astfel de cercetări, ne asumăm încadrările la nivel tematic pe care acesta le oferă. Unul dintre cele mai bune și mai recente articole despre subgenurile pe care le oferă *DCRR-1* pune în oglindă limitele care apar într-o analiză a acestora, dar prezintă, în același timp, și procesul reconfigurării unui astfel de instrument și necesitatea stabilirii unor criterii exacte în clasificarea romanelor[22].

În cazul principalei edituri a anilor 1965-1970, Editura pentru Literatură, se observă o cifră ridicată a romanului social și psihologic, urmat de romanul de atmosferă și cel de dragoste. În schimb, Editura Tineretului publică un număr ridicat de texte pentru copii și tineret și polițiste, respectiv istorice. Editura Militară își păstrează între anii 1965-1979 o tendință pentru romanul polițist și cel istoric. Referitor la editurile care apar începând din 1970, Cartea Românească publică un număr ridicat de romane sociale, psihologice și de atmosferă, editura Eminescu romane sociale, istorice, de dragoste și biografice, iar în cazul editurii Albatros cele mai ridicate valori sunt cele ale romanelor SF, polițiste și istorice. Editura Ion Creangă tipărește cele mai multe romane pentru copii și tineret. La cele din provincie, Dacia, Junimea, Scrisul românesc și Facla apar romane sociale, polițiste și de analiză.

În ultimul deceniu comunist, edituri-le se concentrează pe anumite subgenuri. De pildă, editura care se află în vârful sistemului editorial, Cartea Românească, publică, cu precădere, în anii '80 romane de observație, sociale, de evocare și istorice. Spre deosebire de anii '70, scade numărul prozei psihologice și de atmosferă, crescând cel al romanului istoric și de observație. În cazul editorii Eminescu, se păstrează aceeași direcție, dominantă fiind proza socială, istorică, dar, un procent mai mare se poate remarca în dreptul romanului de analiză și psihologic. În schimb, în cazul editurii Albatros, doar romanul istoric predomină, la fel ca în deceniul 8, alte subgenuri publicate fiind cel social și de evocare. Ion Creangă păstrează același filon al publicării prozei pentru copiii și pentru tineret, iar Editura Militară cel al romanului istoric. În ceea ce privește editurile regionale, publică, într-o mare măsură, aceleași subgenuri: social, polițist, de analiză, dar, spre deosebire de intervalul precedent, Dacia tipărește un număr semnificativ de romane istorice. Astfel, așa cum se poate observa, există câteva subgenuri care au un procent ridicat și printre acestea se numără romanul social, cel istoric, polițist, romanul memorialistic. Un element foarte important cu privire la dinamica editorială de după 1965 este diversitatea tipologiilor tematice, în afara edituri-lor care publică sub 10 romane pentru întreaga perioadă, doar editura Militară și Ion Creangă tipăresc anumite subgenuri: prima - romane istorice și polițiste și cea de-a doua texte pentru copii și tineret. În schimb, celelalte edituri au apariții foarte diverse: roman social, istoric, de aventuri, polițist, SF, rural, memoralistic, de observație, psihologic. Dacă prin reorganizarea editorială din 1969, puterea politică voia un sistem unitar, cu edituri specializate doar pe anumite categorii tematice ale romanului, ceea ce se poate observa din analiza de față e complexitatea și varietatea edituri-lor în publicarea textelor.

Articolul de față a avut ca scop configurarea unei imagini de ansamblu a sistemului editorial într-o perioadă în care evoluția literaturii române a fost influențată de schimbările care s-au produs la nivel politic. Astfel, se remarcă câteva edituri ce, prin procentul ridicat de texte publicate, sunt plasate pe primele locuri ale domeniului editorial – Cartea Românească, Eminescu, Albatros – și care publică romane de referință în literatura română postbelică ale unor autori ce ocupă poziții importante în spațiul literar postbelic, dar și în conflictul dintre literar și ideologic. Ba mai mult, este observată o diversitate semnificativă în cazul subgenurilor romanului din acești ani. În ceea ce privește raportul dintre centru și periferie, la fel ca în perioada interbelică, polul principal de producție editorială este Bucureștiul, însă, la nivel procentual, edituri-le regionale au valori mai mari după 1965 în comparație cu interbelicul. Așadar, prin analiza fiecărui segment al acestei perioade, s-a putut remarca dinamica producției de roman care se modifică în funcție de raportul dintre literar și politic, având în vedere evenimentele politice care au loc și direcțiile implementate în spațiul cultural.

Note

1. Ioana Macrea Toma, *Privilegența: insituții literare în comunismul românesc* (Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2009); Sanda Cordoș, *Literatura între revoluție și reacțiune* (Cluj-Napoca: Apostrof, 2002); Liviu Malița, *Literatura eretică. Texte cenzurate politic între 1949 și 1977* (București: Cartea Românească, 2016).

2. Macrea Toma, *Privilighenția*, 158.
3. Katherine Bode, *Reading by numbers* (London, New York, Delhi: Anthem Press, 2012), 9.
4. ***, *Dicționarul cronologic al romanului românesc de la origini până în 1989* (București: Editura Academiei Române, 2004).
5. Andrei Terian, "Big Numbers. A Quantitative Analysis of the Development of the Novel in Romania", *Transylvanian Review*, vol. 28:1 (2019), 65.
6. Pentru o analiză a producției de roman între 1965 și 1989, vezi articolul: Denisa Bud, „Romanul social între conformism și autonomie. O analiză cantitativă a evoluției subgenului între 1965 și 1989", *Transilvania*, nr. 7 (2020), 1-11.
7. Malița, *Literatura eretică*, 29.
8. Ion Simuț, *Literaturile române postbelice* (Cluj-Napoca: Școala Ardeleană, 2017), 76.
9. Malița, *Literatura eretică*, 46.
10. Ion Simuț, *Literaturile*, 249-250.
11.Tiberiu Avramescu, „Cenzura în edituri", în *Cenzura în spațiul cultural românesc*, ed. Marian Petcu (București: Comunicare.ro, 2005), 424.
12. Malița, *Literatura eretică*, 55.
13. Simuț, *Literaturile*, 249-250.
14. Simuț, *Literaturile*, 249.
15.Liliana Corobca, „Cenzura în comunism: instituții, atribuții, practici", în *Panorama comunismului în România*, coord. de Liliana Corobca (Iași, București: Polirom, 2020), 273.
16.Liliana Corobca, *Controlul cărții: cenzura literaturii în regimul comunist din România* (București: Cartea Românească, 2014), 263.
17. Magdalena Răduță, *În context. O lectură sociologizantă a literaturii române din ultimul deceniu comunist* (București: Editura Muzeul Literaturii Române, 2019), 42.
18. Terian, *Big Numbers*, 66.
19. Alex Goldiș et al, „Poli de producție ai romanului românesc (1900-1932): Rețele editoriale și forme de canonizare", *Transilvania*, nr.10 (2020): 49.
20. Situația procentuală a fost realizată după prelucrarea datelor indicate de *DCRR-1* începând cu anul 1970, având în vedere că editurile regionale sunt lansate în sistemul editorial românesc în acest interval.
21. O discuție semnificativă despre utilizarea conceptului de „subgen" se regăsește în articolul lui Andrei Terian et al, „Genurile romanului românesc în secolul al XIX-lea. O analiză cantitativă", *Transilvania*, nr. 10 (2019): 17.
22. V. Cosmin Borza et al., „Subgenurile romanului românesc. Laboratorul unei tipologii", *DACOROMANIA LITTERARIA*, nr. VII (2020): 205-220.

Bibliography

***. *Dicționarul cronologic al romanului românesc de la origini până la 1989* [The Chronological Dictionary of the Romanian Novel from its Origins to 1989]. Bucharest: Editura Academiei Române, 2004.

Avramescu, Tiberiu. "Cenzura în edituri" [Censure in publishing houses]. In *Cenzura în spațiul cultural românesc [Censure in Romanian Cultural Space]*, edited by by Marian Petcu, 414-429. Bucharest: Comunicare.ro, 2005.

Bode Katherine, *Reading by numbers*. London, New York, and Delhi: Anthem Press, 2012.

Borza Cosmin, Alex Goldiș, and Adrian Tudurachi, "Subgenurile romanului românesc. Laboratorul unei tipologii" [The Subgenres of Romanian Novel. The Lab of a Tipology]. *Dacoromania Litteraria* VII (2020): 205-220.

Bud, Denisa. "Romanul social între conformism și autonomie. O analiză cantitativă a subgenului între 1965 și 1989" [The Romanian Social Novel between Conformism and Autonomy. A Quantitative Research of the Evolution of the Subgenre (1965-1989)]." *Transilvania*, no. 7 (2020): 1-11.

Cordoș, Sanda. *Literatura între revoluție și reacțiune [Literature between Revolution and Reaction]*. Cluj-Napoca: Biblioteca Apostrof, 2002.

Corobca, Liliana, "Cenzura în comunism: instituții, atribuții, practici" [Censure in Communism: institutions, attributions, practices]. In *Panorama comunismului în* România [The Panorama of the Communism in Romania], edited by Liliana Corobca, 254-280. Iași: Polirom, 2020.

Corobca, Liliana. *Controlul cărții: cenzura literaturii în regimul comunist din România* [Book Control: Literary Censorship during the Communist Regime in Romania]. Bucharest: Cartea Românească, 2014.

Goldiș, Alex, Cosmin Borza, Daiana Gârdan, Emanuel Modoc, David Morariu, and Dragoș Varga "Poli de producție ai romanului românesc (1901-1932): Rețele editoriale și forme de canonizare" [Production Centers of the Romanian Novel (1901-1932): Editorial Networks and Canonization Process]. *Transilvania*, no. 10 (2020): 45-52.

Macrea Toma, Ioana. *Privilighenția. Instituții literare în comunismul românesc* [Privilighentia. Literary Institutions in Romanian Communism]. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2009.

Malița, Liviu. *Literatura eretică. Texte cenzurate politic între 1949 și 1977* [The Heretical Literature. Politically Censured Texts between 1949 și 1977]. Bucharest: Cartea Românească, 2016.

Pavel, Raul. "The Book in Communism: Between Commerce, Culture, and Ideology. Some Remarks on Book Distribution and Propaganda during the Romanian Communist Regime." *Journal of Media Research* 35 (2019): 60-76.

Răduță, Magdalena. *În context. O lectură sociologizantă a literaturii române din ultimul deceniu comunist* [In Context. A Sociological Reading of Romanian Literature from The Last Communist Decade]. Bucharest: Editura Muzeul Literaturii Române, 2019.

Simuț, Ion. *Literaturile române postbelice* [Romanian Post-War Literatures]. Cluj-Napoca: Școala Ardeleană, 2017.

Terian, Andrei, Daiana Gârdan, Cosmin Borza, David Morariu and Dragoș Varga. "Genurile romanului românesc în secolul al XIX-lea. O analiză cantitativă" [The Genres of the 19th Century Romanian Novel. A Quantitative Analysis]. *Transilvania*, no. 10 (2019): 17-28.

Terian, Andrei. "Big Numbers. A Quantitative Analysis of the Development of the Novel in Romania." *Transylvanian Review* XXVIII, supplement no. 1 (2019): 55-71.